

دانشکده پرستاری و مامایی

به نام خدا

شناسنامه درس

گروه آموزشی روان پرستاری

عنوان درس : مداخلات روان پرستاری گروهی و خانوادگی	نوع واحد: نظری
شماره درس : ۵۱۳۵۳۱	تعداد واحد: ۱ واحد
رده دانشجویی: کارشناسی ارشد روان پرستاری ترم سوم	تعداد دانشجویان : ۵ نفر
پیشنیاز یا همزمان : مداخلات روان پرستاری فردی	سال تحصیلی : نیمسال اول ۹۶-۹۷
زمان: چهارشنبه- ۸-۱۰	مدرس: زهرا قضاوی
مکان : کلاس ۲۱	مسئول درس : زهرا قضاوی
ساعات حضور مسئول درس در دفتر کار : دوشنبه ها ۱۷-۱۵	شماره تماس : ۳۷۹۲۷۵۸۰

Email: Zahra_ghazavi@nm.mui.ac.ir

***مقدمه:**

این درس دانش و مهارت لازم را برای تعاملات اجتماعی در چهار چوب ارتباطات گروهی خصوصاً حل مشکلات به روش سیستماتیک را در موقعیت های بالینی ، آموزشی و مدیریتی افزایش می دهد. همچنین مداخلات روان پرستاری را در مراقبت از خانواده در دورانهای مختلف زندگی و نیز بحران در خانواده با ایجاد یک رابطه موثر با خانواده در سطوح مختلف پیشگیری و در چهارچوب فرایند پرستاری بکار می گیرد.

***هدف کلی :**

کسب دانش و اطلاعات در زمینه اصول گروه درمانی و خانواده درمانی بر اساس فرایند پرستاری و با بکارگیری نظریه های روان درمانی در سطوح مختلف پیشگیری در جهت رفع نیازهای مددجویان و ارتقاء سلامت آنها

به منظور رسیدن به هدف فوق ، دانشجو باید به اهداف رفتاری ذیل دست یابد :

*اهداف رفتاری :

دانشجو باید قادر باشد :

- ۱- گروه درمانی و اهداف گروه را تعریف نماید،
- ۲- تاریخچه گروه درمانی را شرح دهید
- ۳- نکات لازم در تشکیل گروه (سال – مکان و اندازه گروه) را توضیح دهید.
- ۴- تئوری های مربوط به گروه را توضیح دهید.
- ۵- مراحل گروه درمانی (فرایند گروه مرحله آشنایی ، بررسی و مداخلات در گروه) را بیان کند.
- ۶- نقش ها و مسئولیت های رهبر گروه را توضیح دهد.
- ۷- ارتباط در گروه را شرح دهد
- ۸- عوامل تسهیل کننده در فرایند گروهی ، محدودیت های گروه ، حل تعارضات درون گروهی ، ایجاد درون نگری ، خود آگاهی و بینش در گروه را توضیح دهد.
- ۹- مراحل رشد درون گروهی در مددجوی روانی (بستری و سرپایی) را توضیح دهد.
- ۱۰- توانبخشی گروهی و مداخله در گروه های فعالیت های تفریحی ، درمانی ، ورزش و فعالیت درمانی و...) را شرح دهید.
- ۱۱- کاربرد گروه درمانی در اختلالات روانی و جایگاه گروه درمانی در روان پرستاری را بیان کنید.
- ۱۲- بحث گروهی و آموزش به روش گروهی را توضیح دهد.
- ۱۳- اجرای نمایش در نقش های مختلف به صورت گروهی را شرح دهید.
- ۱۴- تاریخچه خانواده و انواع خانواده را توضیح دهد.
- ۱۵- مراحل تشکیل خانواده ، ازدواج ، اهمیت ، هدف و شرایط کلی و اختصاص زوجین و اصول مهارتهای تضمین کننده ازدواج موفق را توضیح دهد.
- ۱۶- خانواده به عنوان نظام باز اجتماعی و عوامل موثر داخلی و خارجی بر آن (ساختار عملکرد ، نقش تصمیم گیری ، ارتباط عوامل فرهنگی و اجتماعی) و نیز نقشها و وظایف و عملکرد خانواده را شرح دهد.
- ۱۷- خصوصیات خانواده سالم و مهارتهای سالم زیستن در خانواده با استفاده از الگوی Health promotion را توضیح دهید.
- ۱۸- چرخه زندگی خانواده و اهداف روان درمانی خانواده در این دوران را شرح دهید.
- ۱۹- تنش و بحرانهای مختلف در خانواده با تمرکز بر مشکلات کودکان ، نوجوانان ، سالمندان و خستونتها ی خانوادگی ، راهکارهای کاهش تنش و مداخله در بحران را توضیح دهد.
- ۲۰- خانواده ، نظریه های کلی روانی ، خصوصیات درمانگر ، موارد استفاده و انواع روشهای آن را توضیح دهد.

۲۱- کاربرد نظریه‌هایی که بر الگوی رفتاری، ارتباطی، ساختاری، احساسی، سیستمی و اعتقادی خانواده و نظریه‌هایی که بر زمینه خانواده شرح دهد.

۲۲- مراحل روان‌درمانی خانواده (بررسی، شناخت، درمان و مداخلات پرستاری را شرح دهد).

۲۳- مشکل‌گشایی در خانواده در سطوح مختلف پیشگیری با تاکید بر حل تضاد و نقش‌ها در خانواده ROLE RESOLOTIEN را بیان کند.

۲۴- مداخلات روان‌پرستاری در خانواده دارای بیمار روانی اضطراب، افسردگی، وابستگی به مو مخدر، الکل و بیماریهای مقاربتی را شرح دهد..

۲۵- خانواده دچار آسیب اجتماعی و توانبخشی خانواده را شرح دهد.

***روش تدریس و وسایل مورد نیاز:**

-استفاده از روش سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، کنفرانس و سایر روشهای جدید تدریس.

-استفاده از وایت برد، کامپیوتر، ویدئولیزر و....

-در صورت امکان و وجود زمان کافی نمایش فیلم.

***مسئولیتها و فعالیتهای فراگیران:**

۱- حضور مرتب، به موقع و بدون غیبت در کلاس درس (در صورت غیبت طبق مقررات آموزشی عمل خواهد شد.)

۲- مطالعه سرفصلها قبل از ارائه در کلاس بر اساس اهداف رفتاری و منابع

۳- شرکت در مباحث کلاس و تشریح مساعی در مطالب علمی

۴- دارا بودن اطلاعات زمینه‌ای و پایه در مورد مباحث مربوط به درس و آمادگی برای یادگیری مطالب جدید

۵- شرکت در جلسه امتحان

۶- تهیه سمینار علمی تعیین شده در رابطه با مباحث از منابع متنوع و جدید (ترجمه صحیح و سلیس) به صورت تحقیق کتابخانه‌ای در زمینه موضوعات هماهنگی شده با مسئول درس میباشد. (شایان ذکر است که مطالعه در زمینه موضوع انتخابی باید حداقل شامل پنج مقاله و پنج کتاب معتبر باشد.) ترجیحا" از سال ۲۰۱۰ تاکنون باشد.

***زمان و نحوه تحویل تکالیف فراگیران:**

دانشجویان موظف هستند انتخاب موضوع تکالیف خود را حداکثر تا هفته دوم ترم و با هماهنگی مسئول و اساتید درس در جلسات انجام و ارائه دهند؛ لازم به ذکر است تاریخ ارائه تکالیف در جدول زمان بندی مشخص می باشد.

***روش سنجش و ارزشیابی فراگیران:**

۱- تهیه يك سمینار و ارائه آن طبق زمان برنامه ریزی شده: (۳۰ درصد) ۶ نمره

۲- مشارکت فعال در بحثهای کلاس، تحقیق و ارائه خلاصه آن در کلاس (با هماهنگی استاد نسبت به انتخاب موضوع و ارائه خلاصه آن در کلاس): (۲۰ درصد) ۴ نمره

(مقالات باید از ژورنالهای علمی معتبر و جدید انتخاب شود)

۳- امتحان پایان ترم: (۵۰ درصد) ۱۰ نمره

***عناوین سمینار:**

- کاربرد گروه درمانی در اختلالات روانی و جایگاه گروه درمانی در روان پرستاری

- تئوری های مربوط به گروه

- مراحل رشد درون گروهی در مددجوی روانی (بستری و سرپایی)

- توانبخشی گروهی و مداخله در گروه های فعالیت های تفریحی ، درمانی ، ورزش و فعالیت درمانی و ...)

- خانواده دچار آسیب اجتماعی و توانبخشی خانواده (مداخلات روان پرستاری در خانواده دارای بیمار روانی اضطراب ، افسردگی ، وابستگی به مو مخدر ، الکل و بیماریهای مقاربتی)

- کاربرد نظریه هایی موثر بر الگوی رفتاری ، ارتباطی ، ساختاری ، احساسی ، سیستمی و اعتقادی خانواده

- مراحل روان درمانی خانواده (بررسی، شناخت ، درمان و مداخلات پرستاری) را شرح دهد.

- مشکل گشایی در خانواده در سطوح مختلف پیشگیری با تاکید بر حل تضاد و نقش ها در خانواده ROLE RESOLOTIEN

***معیارهای ارزشیابی سمینار دانشجوی:**

-آماده سازی محیط ارایه مطالب(روانی، فیزیکی): ۱ در صد

-تنظیم وقت: ۱ در صد

-توالی و نظم در ارایه مطالب : ۱ در صد

نحوه ی ارایه مطالب(تن صدا،سرعت بیان،نحوه برقراری ارتباط کلامی و غیرکلامی): ۱/۵ در صد

-استفاده از فناوری های آموزشی موجود: ۱/۵ در صد

-آمادگی و توانایی پاسخگویی به سوالات : ۱/۵ در صد

استفاده از شیوه های متنوع ارایه مطالب: ۱/۵ در صد

-کیفیت محتوا و هماهنگی انسجام مطالب: ۱۶ در صد

، -خلاصه و نتیجه گیری: ۱ در صد

منابع مورد استفاده: ۴ در صد

***نوع آزمون: تشریحی**

***محل ارائه نتایج ارزشیابی فراگیران :** نتایج ارزشیابی در سایت اعلام خواهد شد.

***سیاست ها و قوانین درس :**

- ۱- غیبت غیر مجاز بیش از ۴/۱۷ مجموع ساعات درس صفر محسوب می گردد.
- ۲- غیبت غیر مجاز کمتر از ۴/۱۷ مجموع ساعات درس، از ۱ تا ۴ نمره کسر می گردد.
- ۳- تشخیص موجه بودن غیبت در جلسات درس و در امتحان بر عهده شورای محترم آموزش دانشکده است.
- ۵- رعایت کلیه شئون اخلاقی، آموزشی ضروری است.
- ۶- حضور دانشجو در کلاس درس قبل از حضور استاد ضروری است.
- ۷- خاموش نمودن تلفن همراه در کلاس درس الزامی است.

***منابع مورد استفاده**

- ۱- مهارت های پایه در خانواده درمانی (از مصاحبه اولیه تا خاتمه درمان) ویلیامز پاترسون ، ادواردز ، شامو ، گراف گراندز ، واسپر نکل ترجمه علی نیلوفری ۱۳۹۲
- ۲- خانواده درمانی ایرند گلدنبرگ و هربرت گلدنبرگ ترجمه حمید رضا حسین شاهی و سیامک نقشبندی نشر روان ۱۳۸۵
- ۳- خانواده درمانی پایه . فیلیپ پارگر ترجمه محسن دهقانی زهره دهقانی انتشارات رشد ۱۳۸۲
- ۴- خانواده درمانی کاربردی با رویکرد سیستمی . اشرف سادات موسوی انتشارات دانشگاه الزهراء ۱۳۸۲
- ۵- فنون خانواده درمانی . سالوادر مینوچین . اچ چارلز فیشمن . ترجمه فرشاد بهادری فرح سیا انتشارات رشد ۱۳۸۶
- ۶- آموزش درمان و مشاوره سیستمی ، آریست فون شلیپه / یوخن شوایتزر ، ترجمه سعید پیر مرادی ، چاپ پردیس ۱۳۸۶
- ۷- خانواده و آسیب شناسی آن ، منصور بیرامی انتشارات آیدین ۱۳۸۳
- ۸- خانواده درمانی تضمین درمان کارآمد . جان کارلسون . لناسپری . جودیت لوپس ترجمه شکوه نوابی نیا انتشارات مرکز تحقیقات خانواده ۱۳۸۶
- ۹- خانواده تحلیل سیستمی خانواده جانبراد شا و ترجمه مهدی قرچه داغی . نشر البرز ۱۳۸۶
- ۱۰- خانواده درمانی پایه . فیلیپ پارگر ترجمه محسن دهقانی زهره دهقانی انتشارات رشد ۱۳۸۵
- ۱۱- مهارت های پایه در خانواده درمانی (از مصاحبه اولیه تا خاتمه درمان) ویلیامز پاترسون ، ادواردز ، شامو ، گراف گراندز ، واسپر نکل ترجمه علی نیلوفری
- ۱۲- قضاوی، زهرا و لهراسبی، فاطمه . مهارت های ارتباطی با بیماران بستری در بخش روان پزشکی اصفهان : انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان . ۱۳۹۲
- ۱۳- جerald کوری و ماریان اشناپدر کوری ، گروه درمانی ، ترجمه سیف اله بهاری ، نشر بعثت ، تهران ، چاپ دوم ، ۱۳۷۹
- ۱۴- ثنایی باقر ، روان درمانی و مشاوره گروهی ، نشر چهر ، ۱۳۸۰

۱۵-جرالد کوری و همکاران ، فنون گروهی مشاوره و روانی ، ترجمه باقر ثنائی ، نشر بعثت ، تهران ، چاپ دوم ، ۱۳۷۹

۱۶- حرینی کیاوش . ارتباط و پویایی در گروه ، نشر میر شیدا ، چاپ اول ۱۳۸۹

17-Body M A. Psychiatric Nursing: Contemporary practice. 4th edition, Lippincott Co. 2013.

18-Johnson DW and Johnson F P. Joining together: group theory and group skills. 10th edition, 2013.

19-Stuart Gail W. Principles and practice of psychiatric Nursing.9th edition, Mosby Inc, 2014.

20-Kneisl Carol R and trigoboff Eileen. Contemporary psychiatric- Mental Health Nursing . 2th edition, pearson Education Inc, 2014.

21-Varcarolis e M, Carson V B, Shoemaker N C. Foundations of psychiatric Mental Health Nursing A Clinical Approach, 5th edition , Saunders Co, 2011.

22-Family health care nursing-theory, practice and resrarch-second edition-shirler may hnamron hanson-2011

23-Handbook of structured techniques in Marriage and family therapy by Robert Sherman normanfredman 2009.

24-Essential skills in family therapy: from the first interview to termination by joellen Patterson, Lee Williams, Claudia grauf-grounds, Larry Chamow 2011.

25-Introduction to family therapy: Introduction to family therapy rudidallos, Ros draper 2013.

26-PerriJ. Bomar promoting health in families.Apping family research and thory to nursing practice-Saunders-2014.

بسمه تعالی

نیمسال اول ۹۶-۹۷

عنوان درس: مداخلات روان پرستاری گروهی و خانوادگی

مکان: کلاس ۲۱

زمان کلاس: چهارشنبه ها ساعت ۸-۱۰

جدول زمانبندی ارائه درس

جلسه	نوس مطالب	وظایف دانشجو (مطالعه، بحث و پرسش و پاسخ در رابطه با عناوین ذیل)	نام مدرس	رفرانس
اول	آشنایی با شناسنامه درس، تعریف گروه درمانی، ارتباط در گروه، اهداف گروه و نکات لازم در تشکیل گروه (سال - مکان و اندازه گروه ...)	مراحل گروه درمانی (فرایند گروه مرحله آشنایی، بررسی و مداخلات در گروه)	قضاوی	منابع ذکر شده
دوم	رهبریت در گروه، نقش ها و مسئولیت های رهبر گروه	تاریخچه گروه درمانی	قضاوی	
سوم	عوامل تسهیل کننده در فرایند گروهی، محدودیت های گروه، حل تعارضات درون گروهی، ایجاد درون نگری، خود آگاهی و بینش در گروه	مراحل رشد درون گروهی در مددجوی روانی (بستری و سرپایی)	قضاوی	
چهارم	بحث گروهی و آموزش به روش گروهی	اجرای نمایش در نقش های مختلف به صورت گروهی	قضاوی	
پنجم	انواع خانواده و چرخه زندگی خانواده و اهداف روان درمانی خانواده و تاریخچه خانواده	نظریه های کلی روانی، خصوصیات درمانگر، موارد استفاده و انواع روشهای آن	قضاوی	
ششم	مراحل تشکیل خانواده، ازدواج، اهمیت، هدف و شرایط کلی و اختصاص زوجین و) خانواده سالم و مهارتهای سالم زیستن در خانواده با استفاده از الگوی Health promotion	عوامل موثر داخلی و خارجی بر خانواده	قضاوی	
هفتم	تنش و بحرانهای مختلف در خانواده با تمرکز بر مشکلات کودکان، نوجوانان، سالمندان	راهکارهای کاهش تنش و مداخله در بحران	قضاوی	
هشتم	نقشها و وظایف و عملکرد خانواده و اصول مهارتهای تضمین کننده ازدواج خانواده	ساختار عملکرد، نقش تصمیم گیری، ارتباط عوامل فرهنگی و اجتماعی	قضاوی	